

Civilinė byla Nr.2-319-465/2008

Neįsiteisėjęs

S P R E N D I M A S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2008 m. gegužės 12 d Vilnius

Vilniaus miesto pirmo apylinkės teismas teisėja Margarita Ambrazaitienė
sekretoriaujant J.Balčiūnienei

dalyvaujant ieškovės atstovei adv. R.Kurlavičienei

atsakovei J.Markevičienei

atsakovės atstovui adv. pad. T.Bakučioniui

viešame teismo posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal ieškovės UAB "M2 Invest" ieškinį atsakovei Jūratei Markevičienei dėl dalykinės reputacijos gynimo ir neturtinės žalos atlyginimo

Teismas, išnagrinėjęs bylą,

n u s t a t ė :

Atsakovė dalyvavo 2007 m. balandžio 24 d. vykusioje Lietuvos nacionalinio radijo programos "Klasika" laidoje "Stebėtojas".

Ieškovė nurodo, kad atsakinėdama į laidos diktorių klausimus, susijusius su buvusiu kino teatru "Lietuva" bei jos (ieškovės) vykdoma investicine veikla, atsakovė pareiškusi: *dabar garantijų jokių nėra, yra šnekos, ir aš galiu pasakyti, kad ta pati bendrovė ir jos dukterinės įmonės kitose miesto dalyse... ne tik... ne tik dėl tos priežasties namai griūna, bet ir įrengiamos gatvės per vaikų žaidimo aikštes ir tiesiai per želdynus, ir tokios bylos taip pat yra teismuose.*

Ieškovė laiko, kad toks atsakovės teiginys, vertinant jį visame jos kalbos bei radijo laidos kontekste, suprantamas vienareikšmiškai, t.y. kad vykdydama investicinę veiklą, ieškovė pažeidžia teisės aktų reikalavimus, ko pasekoje griūna namai, siekdama materialinės naudos, nepaiso aplinkosaugos reikalavimų bei moralės normų, kerta medžius, griaua vaikų žaidimo aikštes ir dėl neva tokių neteisėtų jos (ieškovės) veiksmų jau yra pradėtos bylos teismuose. Tokio pobūdžio teiginiai akivaizdžiai žeidžia jos, kaip patikimos ir stabilios bendrovės dalykinę reputaciją, nes nei vienas protingas ir apdairus asmuo nenorėtų būti tokios bendrovės klientu. Atsakovės pranešime paskelbti duomenys yra žeminančio pobūdžio, toks ieškovės prilyginimas pastatus ir aplinką darkančiai bendrovei - žemina jos dalykinę reputaciją.

CK 2.24 straipsnis suteikia teisę žeminančius garbę ir orumą paskleistus domenis reikalauti teismo tvarka paneigti, taip pat atlyginti turtinę ir neturtinę žalą. Kadangi įstatymas leidžia pažeistų teisių gynimo būdais naudotis savo nuožiūra, todėl ieškovė renkasi vieną iš būdų -nereikalaudama žinių paneigimo prašo pripažinti, kad atsakovės paskleista informacija neatitinka tikrovės bei žemina jos (ieškovės) dalykinę reputaciją ir priteisti iš atsakovės už dalykinės reputacijos pažeidimą 30 000 Lt. neturtinei žalai atlyginti.

Teisme ieškovės atstovė ieškinį palaikė ir prašė jį patenkinti.

Atsakovė ieškinio nepripažįsta ir savo atsiliepime nurodo, kad Lietuvos nacionalinio radijo programos "Klasika" laida "Stebėtojas" yra nuomonių laida. Nuomonė yra visuomenės informavimo priemonėse skelbiamas požiūris, mintys, bendro pobūdžio idėjų, faktų, duomenų ar įvykių vertinimai. Nuomonei tiesos kriterijai netaikomi. Įvykiai susiję su kino teatru "Lietuva" irgi, atsakovės teigimu, nevienareikšmiški ir susilaukė plataus atgarsio visuomenėje. Radijo laida

buvo tiesioginė ir ji (atsakovė) nepasakiusi jai priskiriamu rišlaus sakinio, ieškovės pateiktas sakinyš iš tiesų yra dirbtinai sukonstruotas iš dviejų atskirų frazių, kurios nėra susijusios gramatiniais ryšiais.

Be to, ieškovė nepagrįstai siejanti save su šiuo jos (atsakovės) pasisakymu. Iš tiesų ieškovė apskritai nebuvo įvardinta. Atsakovės teiginiai atitinka tikrovę, nors ir būtų nepalankūs neįvardintai bendrovei. Atsakovė teigia, kad jos radijo laidoje paminėti objektyviai egzistuojantys procesai vyksta būtent "Dėl šios priežasties..." t.y. privataus pasipelnymo intereso išskelimo virš viešojo visuomenės kultūrinimosi intereso, valstybės abejingumo šalies kultūriniam gyvenimui, komercijos išsigalėjimo, visuotinio pelno vaikymosi nepaisant nematerialių vertybių ir t.t, t.y. tai, apie ką buvo kalbėta laidos metu ir tai esanti jos asmeninė nuomonė, kurios laisvę garantuoja Lietuvos Respublikos ir tarptautiniai teisės aktai. Kalbėdama radijo transliuotos laidos metu, atsakovė nepaskelbusi tikrovės neatitinkančios informacijos, nesiekusi sumenkinti nei ieškovės, nei kito fizinio ar juridinio asmens garbės ir orumo bei dalykinės reputacijos. Todėl atsakovė laiko ieškinį nepagrįstu ir prašo jį atmesti.

Teisminio bylos nagrinėjimo metu atsakovė palaikė savo atsiliepime išdėstytus argumentus ir ieškinį prašė atmesti.

Ieškinys atmestinas.

Iki ieškinio pareiškimo ieškovė nereikalavo paneigti duomenis, kuriuos ji laiko žeminančiais jos dalykinę reputaciją, tokio duomenų paneigimo ji nereikalauja ir teismine tvarka, o reikalavimą atlyginti turtinę ir neturtinę žalą nagrinėja teismas, nepaisydamas to, ar tokius duomenis paskleidęs asmuo juos paneigė, ar ne (CK 2.24 str.3d.). Todėl teismas laiko, kad šiuo atveju išankstinio bylos sprendimo ne teisme tvarka nėra privaloma ir šalių ginčą galima nagrinėti iš esmės.

Sprendamas ieškinio pagrįstumo klausimą, teismas susipažino su pateiktais dokumentais, tame tarpe ir su šalių iniciatyva gautomis ir teismui pateiktomis Lietuvių kalbos instituto kalbinės ekspertizės bei VU Filologijos fakulteto išvadomis, kurias teismas vertina kaip rašytinius įrodymus, šalių atstovų paaiškinimus bei kitus įrodymus. Teismas vertina visus atsakovės pasisakymus šioje laidoje ir visų šios laidos dalyvių pasisakymų kontekste.

Lietuvos nacionalinio radijo programos "Klasika" laidos "Stebėtojas" nuolatinė įžanga yra ši: *"Tai, kas nauja ir įdomu. Tai, dėl ko vyksta debatai. Tai, dėl ko neramu (muzikinis intarpas) Pasaulis stebi mus, mes stebime pasaulį (muzikinis intarpas) Su jumis radijo laida "Stebėtojas " (muzikinis intarpas)*

Ši radijo laida vyko po to, kai prieš dieną bendrovės "M2 Invest" (šios bylos ieškovės) buvo organizuota spaudos konferencija, kurioje buvo kalbama apie dviejų kino salių statybą, komerciniame gyvenamajame komplekse. Laidos diktorius pranešė, kad apie "Lietuvos" nugriovimą ir jos vietoje dviejų nedidelių salių statybą kalbėjęs režisierius ir prodiuseris A.Matelis, Europos kultūros sostinės renginių organizatoriai ir nekilnojamojo turto plėtros bendrovės "Rojaus apartamentai" atstovai. Diktorius pranešė, kad šiandien (t.y. 2007 m. balandžio 24 d.) bus kalbama apie tai, ar reikia nugriauti "Lietuvą", kad Vilnius būtų išgelbėtas, kaip Europos kultūros sostinė. Taigi šios radijo laidos tema buvo padiktuota pačios ieškovės prieš tai organizuotoje spaudos konferencijoje.

Šioje radijo laidoje, be šios bylos atsakovės J.Markevičienės - Vilniaus dailės akademijos dėstytojos, Nacionalinio ICOMOS komiteto narės, dalyvavo ir kalbėjo poetas G.Grajauskas, architektas A.Karalius, režisierius O.Koršunovas, filosofas M.Adomėnas, politikas A.Paleckis, režisierius ir prodiuseris A.Matelis bei kiti kultūrologai. Laidoje buvo kalbama apie 2009 m. Vilnių, kaip Europos kultūros sostinę, apie kultūrinės visuomenės balso ignoravimą ir komercinių interesų dominavimą, apie būtinumą išsaugoti miesto viešąsias erdves ir kitais kultūros bei kultūrinio paveldo išsaugojimo klausimais.

Apie "Lietuvos" kino teatro funkciją Europos kultūros sostinėje kalbėjo ir atsakovė, kuri priminė, kad šis kino teatras yra įtrauktas į Europos kultūros sostinės programą. Apie šio kino teatro istorinę vertę ir jo išsaugojimą kalbėjo ir kiti šios laidos dalyviai. A.Matelis kalbėjo apie, jo nuomone, galimą ir tam tikrą kompromisą su investuotojais, kurie esą sutinka, kad toje vietoje būtų kino centras. Kad tai buvo *nuomonių* laida, tvirtinama ir VU specialioje mokslinėje išvadoje, kuri grindžiama kalbėjimo stiliumi, tariamosios nuosakos vartojimu, sureliatyvinančiais įterpiniais. Tai, kas sakoma, pateikiama ne kaip "realumo", o kaip "galimumo" vaidinys. Išvadoje konstatuojama, jog šioje laidoje kalbėjusi atsakovė J.Markevičienė esą paskleidusi tikrovės neatitinkančius duomenis ir taip pažeidusi ieškovės dalykinę reputaciją, yra nepagrįstas. Pastebėtina, kad ir ieškovės atstovės pateiktoje kalbinės ekspertizės išvadoje, kurioje kalbama apie kalbėtojos šnekoje pauzės vertinimą, apie gramatinę ir loginę sakinių sąsają, kalbėtojos mąstymą ir jo raiškos būdą, nepaneigė VU išvados apie atsakovės išsakytą nuomonę.

Atsakovė J.Markevičienė šioje laidoje kalbėjo keturis kartus ir jos pasakytus žodžius apie griūvančius namus, teismas vertina viso šio jos pasisakymo kontekste. Čia ji kalbėjo apie žemės nuomos sutarties sudarymą, apie galimas kompensacijas, apie garažų statybą nesuderinus su Pasaulio paveldo komitetu ir palietė visą eilę kitų klausimų, kuriuos būtina jos nuomone kuo greičiau spręsti. Tačiau ji neatliko veiksmų, prieštaraujančių ūkinės veiklos sąžiningai praktikai ir geriems papročiams, kuriuos draudžia LR Konkurencijos įstatymo 16 straipsnis, kaip nesąžiningą konkurenciją. Atsakovės teiginys apie griūvančius namus bei rengiamas gatves per vaikų žaidimo aikšteles, vertinant jos viso pasisakymo kontekste ir ieškovės veiklos pobūdį - nekilnojamojo turto pirkimas-pardavimas, nuoma ir kitos su turtu susijusios operacijos, nesudaro teisinio pagrindo teigti apie ieškovės dalykinės reputacijos pažeidimą. Nuomonė yra požiūris, nusimanymas, supratimas, faktų ir duomenų, reiškinių ar įvykių vertinimai išvados ar pastabos apie žinias, susijusias su tikrais įvykiais. Šią savo nuomonę atsakovė grindė Lietuvoje vykstančiais procesais - privataus intereso iškelimu virš viešojo visuomenės kultūrinimosi intereso, komercijos įsigalėjimu, pelno vaikymusi nepaisant nematerialių vertybių ir t.t. Nuomonei tiesos kriterijus netaikomas.

Reikšti nuomonę apie būtinumą išsaugoti miesto kultūrinį bei architektūrinį paveldą ir taip ginti visuomenės viešąjį interesą atsakovei suteikia Konstitucijos 25 straipsnis bei LR Visuomenės informavimo įstatymo 4, 5, 6 straipsnių nuostatos. Jos pareikšta nuomone šioje radijo laidoje buvo nukreipta ginti visuomenės viešąjį interesą, kuris turi būti ginamas prioritetiškai, palyginus su ieškovės privačiais interesais. Tokioms aplinkybėms esant, ieškinys dėl informacijos paneigimo ir neturtinės žalos priteisimo negali būti tenkinamas.

Remdamasis CK 1.5,1.114, 1.138, 2.24, 6.250 str., Visuomenės informavimo įstatymo 4, 5, 6 str.bei CPK 93, 259-270 str.str., teismas

n u s p r e n d ė :

Ieškovės UAB "M2 Invest" ieškinį pripažinti neatitinkančią tikrovės Lietuvos nacionalinio radijo 2007 m. balandžio 24 d. vykusioje radijo laidoje paskleistą informaciją ir priteisti iš atsakovės 30 000 Lt. neturtinei žalai atlyginti, atmesti.

Priteisti iš ieškovės UAB "M2 Invest" (į. k.300135047) bylinėjimosi išlaidų atsakovės Jūratės Markevičienės naudai.

Sprendimas gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Vilniaus apygardos teismui 30-ties dienų laikotarpyje per Vilniaus 1-ą apylinkės teismą.

Teisėja

Margarita Ambrazaitienė

Nuorašas tikra